

## Przedmiotowy system oceniania z Wiedzy o Społeczeństwie

Dariusz Wyżlic

I Katolickie Liceum Społeczne

31 sierpnia 2011

Przedmiotowy system oceniania z Wiedzy o Społeczeństwie

# Spis treści

- 1 I. Zasady ogólne
- 2 II. Zasady oceniania
- 3 Prace pisemne
- 3 Kartkówki
- 4 Sprawdziany
- 5 Stopnie
- 6 Ocena niedostateczna - poprawianie
- 7 Wypowiedź ustna
- 8 Aktywność
- 9 Nieprzygotowanie
- 10 Zeszyt przedmiotowy
- 11 III. Dalsze postanowienia
- 12 IV. Wymagania na poszczególne stopnie
  - Ocena niedostateczna
  - Ocena dopuszczająca
  - Ocena dostateczna
  - Ocena dobra
  - Ocena bardzo dobra
  - Ocena celująca

# I. ZASADY OGÓLNE:

- 1.Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz przedstawia uczniom zasady przedmiotowego systemu oceniania.
- 2.Nauczyciel informuje uczniów i rodziców o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
- 3.Oceny są jawne – zarówno dla ucznia jak i jego rodziców.
- 4.Sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń (również i rodzic) otrzymuje do wglądu na zasadach określonych przez nauczyciela.
- 5.Oceny klasyfikacyjne ustala się w terminach i skali określonej w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania.
- 6.Na ocenę semestralną i roczną z Wiedzy o Społeczeństwie składa się:
  - wiedza merytoryczna,
  - posługiwanie się terminologią właściwą przedmiotowi,
  - umiejętność uzasadniania, argumentowania,
  - sposób rozwiązywania problemów,
  - kreatywność, umiejętność komunikowania,
  - jasność, precyzyjność wypowiedzi i wykorzystywania wiedzy w nowych sytuacjach poznawczych.

## II. Zasady oceniania

### II. ZASADY OCENIANIA:

#### 1. Prace pisemne:

- - zadania domowe w formie dłuższej wypowiedzi – referatu, opisu, notatki, wypracowania, albo w formie odpowiedzi na postawione pytania – łącznie do 6 prac w roku szkolnym.
- - brak zgłoszenia nieodrobionej pracy domowej odkryty przez nauczyciela w czasie lekcji skutkuje oceną niedostateczną wpisaną do dziennika.
- - wyznaczone przez nauczyciela prace podlegają ocenie.
- - przy ocenie pisemnej pracy domowej uwzględnia się: zgodność z tematem pracy, poprawność merytoryczną, zawartość rzeczową, wkład pracy ucznia, spójność językową oraz poprawność ortograficzną.

# Kartkówki

## 2. Kartkówki:

- - 5-10 minutowe kartkówki z ostatnich trzech lekcji bieżących – łącznie do pięciu w semestrze;
- - kartkówki nie są przez nauczyciela zapowiadane wcześniej i zastępują odpowiedzi ustne uczniów;
- - kartkówka może obejmować również materiał pracy domowej
- - zgłoszenie nieprzygotowania do lekcji zwalnia ucznia z pisania kartkówki;
- - ocena uzyskana z kartkówki wyjątkowo może podlegać poprawie. O tym, która kartkówka może być poprawiona decyduje Nauczyciel.

# Sprawdziany

## 3. Sprawdziany:

- - sprawdziany przeprowadza się po zrealizowaniu każdego działu programowego i obejmują one partię materiału składającą się na zakres danego działu programowego;
- - sprawdzian powinien być zapowiedziany, co najmniej tydzień przed terminem przeprowadzenia i poprzedzony lekcją powtórzeniową;
- - uczeń zawsze wie ile może otrzymać punktów i za co przy ocenie danego sprawdzianu;
- - w przypadku nie pisania sprawdzianu, bez względu na przyczyny, uczeń ma obowiązek napisać go w określonym przez nauczyciela terminie, jeśli tego nie zrobi, jest to równoznaczne z oceną niedostateczną;
- - w przypadku nieobecności nauczyciela w dniu sprawdzianu, termin zostanie uzgodniony ponownie, ale bez konieczności tygodniowego wyprzedzenia;
- - termin podania wyników sprawdzianu nie powinien przekraczać dwóch tygodni od czasu jego przeprowadzenia;
- - na koniec semestru nie przewiduje się końcowego sprawdzianu zaliczeniowego;
- - prace pisemne ( w tym kartkówki i sprawdziany) są punktowane zgodnie z WSO.

# Stopnie

Stopnie szkolne oblicza się według następującej skali procentowej w stosunku do ilości wszystkich, możliwych do uzyskania punktów:

- 0% - 29% - niedostateczny
- 30% - 50% - dopuszczający
- 51% - 70% - dostateczny
- 71% - 90% - dobry
- 91% - 100% - bardzo dobry
- bardzo dobry + dodatkowe zad. - celujący

## Ocena niedostateczna - poprawianie

Uczeń, który otrzymał ze sprawdzianu ocenę niedostateczną ma prawo do jej poprawy w ciągu pierwszego tygodnia od oddania przez nauczyciela ocenianych prac.

### Przypadki szczególne

W uzasadnionych przypadkach (na przykład choroba lub badania lekarskie) należy poprawić ocenę niedostateczną w maksymalnym terminie dwóch tygodni od momentu oddania prac uczniom. Pierwsza ocena, to jest niedostateczna, jest odnotowana w dzienniku obok poprawianej i obydwie są brane pod uwagę przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej.

Poprawa sprawdzianu odbywa się tylko raz w formie pisemnej lub ustnej.

# Wypowiedź ustna

## 4. Wypowiedź ustna:

- - uczeń powinien przynajmniej raz w semestrze uczestniczyć w tej formie sprawdzania wiadomości i umiejętności;
- - w odpowiedzi ustnej ucznia ocenie podlega: zawartość merytoryczna wypowiedzi, w tym: posługiwanie się terminologią przedmiotową, kompozycja logiczna i spójność rozwiązania, umiejętność uzasadniania i argumentowania, formułowania myśli, wyrażania sądów i opinii,
- jasność i precyzyjność wypowiedzi, poprawność językowa;
- - wypowiedź ustna ucznia na lekcji dotyczy materiału z trzech ostatnich lekcji;
- - wystawiona ocena powinna być krótko uzasadniona przez nauczyciela;
- - ocena z odpowiedzi ustnej ucznia nie podlega poprawie.

### 5. Aktywność ucznia na lekcji:

- uczeń ma obowiązek aktywnie uczestniczyć w lekcjach i angażować się we wszelkie czynności edukacyjne podejmowane na zajęciach przedmiotowych;
- za aktywne uczestniczenie w lekcji – zgłaszanie się do odpowiedzi, kreatywną pracę w grupie zadaniowej, zgłaszanie pomysłów i rozwiązań postawionych problemów uczeń może otrzymać nawet ocenę bardzo dobry wpisana do dziennika.
- brak jakiegokolwiek pracy ucznia na lekcji, pomimo kontroli i zwracania uwagi przez nauczyciela oraz niewykonanie żadnego ćwiczenia i zadania może skutkować oceną niedostateczną wpisana w danej lekcji do dziennika.

# Nieprzygotowanie

## 6. Nieprzygotowanie do lekcji:

- - uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania dwa razy w ciągu semestru (raz na ćwiartkę),
- - zgłoszenie nieprzygotowania obejmuje nie tylko brak opanowania wiadomości z ostatnich trzech lekcji, ale również brak zadania domowego, oraz brak wymaganych pomocy naukowych (podręcznik, zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, lub inne wymagane na dane zajęcia pomoce na przykład mapy, artykuły prasowe i inne);
- - nieprzygotowanie do lekcji należy zgłaszać na początku zajęć lekcyjnych, tuż po przerwie i przywitaniu się nauczyciela z klasą – nie jest wymagane wtedy podanie przyczyny nieprzygotowania;
- - w przypadku, kiedy uczeń nie jest przygotowany do zajęć, a nie zgłosił tego faktu, otrzymuje ocenę niedostateczną z wpisem do dziennika; - w przypadkach uzasadnionych, na przykład długiej choroby, potwierdzonej zwolnieniem lekarskim na piśmie, uczeń zgłasza brak przygotowania do lekcji i wówczas nie odnotowuje się tego nieprzygotowania jako kolejnego, ani też jeśli jest to trzecie już nieprzygotowanie nie skutkuje to oceną niedostateczną. W takich wypadkach uczeń ma jednak obowiązek uzupełnić braki wiedzy i notatki w zeszycie w możliwie szybkim czasie.

# Zeszyt przedmiotowy

## 7. Zeszyt przedmiotowy:

- uczeń ma obowiązek posiadania zeszytu przedmiotowego na każdej lekcji Wiedzy o Społeczeństwie i prowadzenia go systematycznie;
- sprawdzanie zeszytów przedmiotowych na ocenę odbywa się dwa razy w roku szkolnym, na koniec każdego semestru,
- przy ocenie zeszytu przedmiotowego uwzględnia się: kompletność, systematyczność i czytelność prowadzenia notatek, estetykę zeszytu,
- nauczyciel może dokonać kontroli zeszytu przedmiotowego ucznia w każdym czasie, stwierdzone rażące braki w zeszycie skutkują oceną niedostateczną z wpisem do dziennika.

### III. DALSZY POSTANOWIENIA

1. Każdej z wymienionych form sprawdzania wiadomości i umiejętności ucznia powinna odpowiadać jedna ocena cząstkowa w dzienniku.
2. Sprawdzanie osiągnięć i postępów ucznia w nauce cechuje: obiektywizm, jawność, indywidualizacja, konsekwencja i systematyczność.
3. Uczeń jest zobowiązany do posiadania podręcznika i zeszytu przedmiotowego oraz ew. zeszytu ćwiczeń na każdej lekcji przedmiotu.
4. Uczeń ma prawo do dodatkowej oceny za wykonane prace nadobowiązkowe i nadprogramowe.
5. Uczeń ma prawo do nieoceniania po dłuższej, usprawiedliwionej na piśmie nieobecności.
6. Uczeń ma prawo żądać od nauczyciela uzasadnienia otrzymanej oceny, w razie wątpliwości i niejasności.
7. Nauczyciel w wyznaczonym terminie udziela rodzicom informacji o ocenach bieżących i postępach ucznia w nauce.

## WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE. OCENA NIEDOSTATECZNA:

- Uczeń nie opanował wiedzy i umiejętności w stopniu koniecznym, pozwalającym na kontynuację nauki na wyższym szczeblu, nie jest w stanie kontynuować nauki w klasie programowo wyższej.
- Nie rozumie podstawowych wiadomości, ujętych w planie wynikowym, myli je i zniekształca. Nie jest w stanie nawet przy pomocy nauczyciela rozwiązać problemu o elementarnym stopniu trudności. Nie opanował prostej terminologii i najważniejszych pojęć, wydarzeń i podstawowych faktów. Myli elementarne fakty i zjawiska.
- Ma poważne trudności w samodzielnym posługiwaniu się podstawowymi źródłami informacji. W wypowiedzi ustnej lub pisemnej przedstawia jedynie nieliczne fakty dotyczące tematu i z błędami. W większości błędnie prezentuje związki i zależności pomiędzy opisywanymi faktami i zjawiskami. Posługuje się bardzo nielicznymi, najbardziej podstawowymi terminami, często błędnie. Formułuje nieliczne i niepoprawne wnioski.
- Poważną trudność sprawia mu analiza tekstu i udzielenie odpowiedzi na postawione do tekstu pytania. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są nieudolne, nie spełniają wymogów kompozycyjnych i językowych.
- Zeszyt przedmiotowy prowadzi bardzo niesystematycznie, posiada duże luki w materiale lekcyjnym i zadaniach domowych. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności przedmiotowych. Na lekcjach jest bierny, nie angażuje się. W ciągu roku szkolnego wykazuje frekwencję niższą niż 50%. Pomimo działań wspomagających ze strony nauczyciela nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej.

## OCENA DOPUSZCZAJĄCA

- Uczeń ma poważne braki w wiedzy i umiejętnościach przedmiotowych, ale przyswoił je w stopniu nieco poniżej wymagań programowych, z tego powodu nie jest w stanie samodzielnie rozwiązywać nawet prostych zadań o niewielkim stopniu trudności, nie jest w stanie samodzielnie pracować i aktywnie uczestniczyć w zajęciach. Spore braki wiedzy w zakresie podstawy programowej nie uniemożliwiają mu jednak dalszej edukacji przedmiotowej w klasie programowo wyższej i nie przekraczają możliwości uzyskania podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki w szkole. Przedstawia, w czasie prezentacji ustnej lub pisemnej, mniej niż połowę wymaganej przy danym temacie wiedzy, popełniając przy tym znaczną ilość błędów.
- W obrębie poszczególnych tematów sygnalizuje znajomość jedynie nielicznych zagadnień. Prezentowany przez ucznia zasób wiedzy jest dosyć chaotyczny, mało uporządkowany i rzadko uwzględniający hierarchię ważności zjawisk i procesów. W znikomy sposób wyjaśnia związki i relacje między faktami, zjawiskami i procesami społecznymi. Formułuje bardzo ograniczone wnioski, w dodatku z błędami i bez odpowiedniego uzasadnienia. Wypowiedź ucznia jest nieuporządkowana, niepełna i w ponad połowie błędna, a wypowiedzi pisemne zawierają liczne błędy językowe i ortograficzne.
- Uczeń posiada duże braki w zeszycie przedmiotowym, tak w notatkach z lekcji, jak i braki prac domowych. Prace domowe ucznia są często niestaranne i nieprzemyślane. Uczeń sporadycznie wypowiada się na forum klasy z własnej inicjatywy. Jedynie przy aktywnej i częstej pomocy nauczyciela rozwiązuje problemy typowe o niewielkim stopniu trudności. Jego frekwencja na lekcjach jest wprawdzie niska, ale w przeważającej mierze usprawiedliwiona.

## OCENA DOSTATECZNA

- Uczeń opanował wiadomości podstawowe ujęte w planie wynikowym na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej. Dysponuje niepełną wiedzą określoną programem nauczania, ale nie uniemożliwia mu to dalszej edukacji przedmiotowej w klasie programowo wyższej. Opanował najważniejsze wiadomości i umiejętności, ale zapamiętywanie treści dominuje u niego nad ich rozumieniem. W obrębie poszczególnych tematów sygnalizuje około połowy wymaganych zagadnień.
- W czasie wypowiedzi ustnych i pisemnych przedstawia materiał rzeczowy w większości uporządkowany pod względem tematycznym, zachowując hierarchię ważności rozpatrywanych faktów i zjawisk. Przedstawia, w czasie prezentacji swej wiedzy, ok. połowy wymaganej przy temacie faktografii, nie popełniając przy tym znacznej ilości błędów. W ograniczonym stopniu prezentuje relacje i związki między faktami, zjawiskami i procesami społecznymi.
- Posługuje się poprawnie terminologią i faktografią mieszczącą się w minimum programowym. Formułuje samodzielnie mało uporządkowane wnioski, chociaż w większości poprawne, ale często bez odpowiedniego uzasadnienia. Analizuje teksty w sposób pełny, uporządkowany, samodzielnie i z nielicznymi błędami rzeczowymi.
- Wypowiedzi ustne i pisemne rzadko są chaotyczne i zawierają nieliczne błędy językowe. Nazywa problemy o średnim stopniu trudności i stawia do nich pytania. Prace domowe często są staranne i przemyślane i w przeważającej mierze pozostają w związku z tematem zadania.
- W zeszycie przedmiotowym nie ma rażących braków, prowadzi go systematycznie. Jest raczej mało aktywny na zajęciach, nie angażuje się szczególnie w proces dydaktyczny na lekcjach, sporadycznie wypowiada się z własnej inicjatywy, chyba, że jest do tego zachęcany przez nauczyciela. Ma przeciętną frekwencję na lekcjach, ale zawsze usprawiedliwioną.

## OCENA DOBRA

- Uczeń opanował wiadomości z zakresu podstawowego i ponadpodstawowego objęte programem nauczania w sposób zadowalający. Ma wprawdzie niewielkie braki w zakresie wiedzy, ale udziela prawidłowych odpowiedzi naprowadzających na właściwy tok myślenia i poprawnie rozwiązuje zadania o pewnym stopniu trudności i wymagające opanowania umiejętności przewidzianych programem. Prawidłowo rozumie, dostrzega podobieństwa i różnice.
- W czasie odpowiedzi ustnych i pisemnych przedstawia materiał rzeczowy uporządkowany pod względem tematycznym, i czyni to niemal bezbłędnie. Dostrzega i opisuje poprawnie zależności i związki przyczynowo – skutkowe między różnymi faktami, zjawiskami i procesami społecznymi. Formułuje, z nielicznym błędami, prawidłowe wnioski cząstkowe i ogólne.
- Wykonywana przez ucznia analiza tekstów zawiera nieliczne jednostkowe błędy rzeczowe, jest w większości kompletna i uporządkowana.
- Czytanie różnych tekstów ze zrozumieniem nie stwarza uczniowi problemu- dokonuje właściwej selekcji informacji. Typowe zadania teoretyczne i praktyczne rozwiązuje całkowicie samodzielnie. Nabyte umiejętności przedmiotowe potrafi stosować w sytuacjach problemowych.
- Rozumie związki przyczynowo – skutkowe występujące w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym. Wiedzę czerpie nie tylko z podręcznika, ale także z innych źródeł informacji (literatura, Internet, prasa i inne). Jego prace pisemne domowe są zawsze związane z tematem, zawierają własne przemyślenia i wnioski i nie posiadają błędów merytorycznych.
- Uczeń jest aktywny w klasie, chętnie zabiera głos w dyskusji, zgodnie współpracuje w grupie. Ma starannie i systematycznie prowadzony zeszyt przedmiotowy. Ma wysoką frekwencję na lekcjach – systematycznie uczęszcza na zajęcia z Wiedzy o Społeczeństwie.

## OCENA BARDZO DOBRA:

- Uczeń w pełni przyswoił sobie wiadomości podstawowe i ponadpodstawowe objęte podstawą programową. Właściwie stosuje zdobyte umiejętności i wiedzę. Posługuje się odpowiednim słownictwem - używa pojęć we właściwym znaczeniu. Samodzielnie podaje odpowiedzi, ocenia fakty, procesy i zjawiska.
- Samodzielnie również rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne, analizuje teksty źródłowe dokonując prawidłowej interpretacji zjawisk i procesów społecznych i oceniając ich wiarygodność i przydatność.
- Potrafi integrować wiedzę z różnych źródeł informacji w czasie swoich wypowiedzi ustnych i pisemnych. Potrafi korelować swą wiedzę z wiedzą z pokrewnych przedmiotów (wiedza o kulturze, historia, geografia).
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bogate w treści, fakty, opinie i oceny, bez błędów językowych i ortograficznych i integrują wiedzę uzyskaną z różnych źródeł informacji społecznej.
- Podejmuje próby twórczego rozwijania własnych uzdolnień, samodzielnie i poprawnie interpretuje dane statystyczne, wykresy i mapy.
- Samodzielnie wyciąga wnioski, formułuje problemy i pytania. Prezentuje na forum klasy własne sądy i opinie uzasadniając je za pomocą trafnych argumentów w toku dyskusji.
- Jest bardzo aktywny na lekcjach, organizuje pracę w grupie. Starannie wykonuje zadania domowe i dodatkowe zadania wykraczające poza podstawowe wymagania programowe (np. gromadzi materiał regionalny, opracowuje referaty, biogramy).
- Chętnie angażuje się w różnego rodzaju konkursy przedmiotowe. Posiada wzorowo prowadzony zeszyt przedmiotowy.

## OCENA CELUJĄCA:

- Uczeń posiada wiedzę wykraczającą wyraźnie poza podstawy programowe. Jego zasób wiedzy i umiejętności świadczy o wyraźnych i sprecyzowanych uzdolnieniach humanistycznych.
- Systematycznie pracuje nad pogłębianiem wiedzy społecznej i rozwijaniem własnych uzdolnień i zainteresowań - samodzielnie, poprzez lekturę, zdobywa dalszą wiedzę. Czynnie uczestniczy w lekcjach, prezentuje dociekliwość podczas rozwiązywania problemów społecznych, formułując własne sądy i opinie na podstawie znacznej wiedzy faktograficznej.
- Dokonuje pełnej oceny zjawisk, procesów i faktów w oparciu o szeroki zasób informacji zdobytych ze źródeł poza podręcznikiem. Umiejętnie wykorzystuje wiedzę z innych przedmiotów – języka polskiego czy geografii. Biegłe rozwiązuje podane do przemyślenia problemy teoretyczne i praktyczne.
- Proponuje własne, niekonwencjonalne i nietypowe rozwiązania. Starannie wykonuje dodatkowe zadania – referaty, biogramy, odczyty, artykuły.
- Współpracuje z nauczycielem w przygotowywaniu zajęć opartych na twórczym rozwiązywaniu problemów.
- Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia. Wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy. Uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych i osiąga w nich sukcesy.